

INGRIJIRI COMUNITARE

Buletin trimestrial editat de AO «Casmed» cu sprijinul financiar oferit de Fundația HEKS (Elveția) și Crucea Roșie Elvețiană

«SĂNĂTATEA ESTE ESENȚA VIETII – NOI VĂ AJUTĂM SĂ O MENȚINEȚI»

Mulțumiri

Am avut un stagiu de muncă în școală de tocmai 40 de ani. Am deja 75 de ani, mereu credeam că o să fiu printre elevi, unde persistă energia, entuziasmul. Au trecut, însă anii, copiii s-au împrăștiat, eu rămânând cu propriile probleme. Dar într-o zi mi-a pățit pragul Iulia Nedelea. O cunoșteam bineînțeles ca mamă a patru fii, dar de data aceasta am cunoscut-o și ca pe o ființă sufletistă. Prin ea am aflat și despre activitatea AO «Casmed». Vreau doar să le zic celor de la AO «Casmed» să păstreze asemenea angajate, deoarece viața se clădește din oameni buni și mărinimoși.

Valentina Procofiev
s. Elizaveta

Sunt invalid de gr. I, de câțiva ani nu mă mișcam, așa că procedurile medicale la care am fost supus, mi-au permes să mă ridic pe picioare. Deja mă pot duce măcar pînă la bucatărie. Și aceste lucruri au devenit posibile datorită asistenței venite din partea medicului de familie Lilia Vascauțan și asistentei medicale Ala Brînză.

Tatiana Rusu,
mun. Bălți

Suntem doi pensionari, avem mereu nevoie de îngrijiri medicale, iar acestea au venit din partea asistentului medical Tudor Botnariuc. Aceste mulțumiri vin și în adresa AO «Casmed» din Bălți care a găsit această modalitate de a ajuta persoanele în dificultate cu asistență medicală și socială.

Ana Vrabii,
s. Ciolacul Vechi
(Fălești)

CINE NU ARE BĂTRÎNI, SĂ ȘI-I CUMPERE

Natalia Postolachi,
Director executiv, AO „Casmed”

Așa spuneau înaintașii noștri. Și nu întâmplător. Tinerii, cu energie și putere ce îi caracterizează, gata să răstoarne munți, cu avînt tineresc, pot să uite de unde vin, cine sunt... Au uitat că orice copac sau floare, fără rădăcini fiind, se usucă. Au plecat peste hotare, s-au refugiat în blocurile reci de beton din oraș, bieții bătrîni rămînînd triști scrutînd zările și depărtările, întrebîndu-se: „Vin? Nu vin?”

Trist? O fi. Dar nu e rău fără bine, nu e întuneric fără lumină. Bătrînul, vîlăguit și bolnav, simte că nu mai e nimeni pe lume care să-l ajute, să-i mai deschidă poarta sau ușa și să-i vorbească... atunci apare în prag... lucrătorul social.

Dar cine este acest personaj și ce rol joacă el în viața bătrînilor? Asociația Obștească „Casmed” din Bălți și-a definit mesajul cu care vine în fața vîrstnicilor, asigurînd un domeniu de activitate dedicată bătrînilor neajutorați din Bălți și mai multe localități din raioanele Drochia, Rîșcani, Florești, Fălești și, recent, Rezina.

Îngrijirea la domiciliu – un model de care suntem mîndri că l-am lansat în Republica Moldova, fie că se adresează vîrstnicilor sau tinerilor, este temelia activității noastre. De cum află de acest fapt, tot mai multă lume conștientizează avantajele pe care le reprezintă acest tip de asistență medico-socială: economie de timp și bani, asistență la domiciliu, personal medical și de asistență socială specializată.

Fondația la 13 decembrie 2010 la inițiativa unor ONG-uri locale, cu suportul Fundației Elvețiene HEKS, inițiativa noastră a fost condiționată de necesitatea soluționării problemelor legate de îmbunătățirea condițiilor de viață ale persoanelor în etate și satisfacerea nevoilor acestora de asistență socială și medicală. Dincolo de toate acestea, ne-am specializat în domeniu, atragînd în acest serviciu tot mai multe persoane empaticе, atente și receptive la fiecare doleanță din partea beneficiarilor.

Obiectivul principal al activității noastre este prevenirea și/sau depășirea unor situații de dificultate, vulnerabilitate, păstrare a autonomiei, prevenirea marginalizării și excluderii sociale, care să prevină cazurile de instituționalizare a persoanelor vîrstnice.

Beneficiarii sunt selectați în baza unei evaluări socio-medica-

le, la recomandarea asistenților sociali și a medicilor de familie. Pentru a le atenua suferințele, pentru a le îmbunătăți starea de sănătate, acestora le sunt acordate următoarele servicii medicale: masaj, pansamente, monitorizarea parametrilor fiziologici, tratamentul și profilaxia escarelor, administrarea medicamentelor și tratamentelor injectabile conform prescripțiilor medicilor de familie.

În anul 2013 AO „Casmed” a fost contractat pentru prima dată de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru prestarea serviciilor medicale în mun. Bălți. Fiecare persoană adultă din municipiu și deține poliță de asigurare obligatorie, se poate adresa medicului de familie pentru a solicita Biletul de trimitere pentru servicii de îngrijire la domiciliu, iar nursele asociației noastre vor oferi aceste servicii gratuit.

Unul dintre cele mai sensibile aspecte ale serviciilor de îngrijire la domiciliu este comunicarea beneficiarilor cu personalul medical. Auzim frecvent vorbindu-se despre problemele apărute în procesul de comunicare, acest aspect stă de cele mai multe ori la baza unei colaborări ineficiente, iar asta face ca rezultatele îngrijirii să fie nesatisfăcătoare sau, pur și simplu, duc la apariția unor reacții neadecvate. Nu totdeauna se găsesc cele mai bune metode, dar, echipa noastră a reușit, deoarece la noi contează „ce”, „cît” și „cum” ne îndeplinim misiunea. Știm să întrebăm și să ascultăm, știm să ne expunem părerea cu profesionalism și să explicăm ceea ce dorim să afle beneficiarii. Binele, confortul beneficiarului nostru este o prioritate pentru noi.

De cele mai dese ori persoanele care necesită îngrijire la domiciliu au deja o stare emoțională afectată de posibilele tulburări ale stării de sănătate, de cele mai multe ori acestea prezintă o sensibilitate accentuată la orice reacție din partea interlocutorului. Contează în acest caz și tonul vocii, volumul acesteia, contează cum sunt priviți, gesturile și mimica. Or toate acestea sunt abordate de către angajații noștri cu multă diplomatie, abordînd fiecare persoană în mod individual. Nu prezintă eforturi suplimentare o atitudine calmă, răbdarea, acestea fiind unele din secretele ce însoțesc rezultatele de excepție pe care le obținem zi de zi.

În tot ceea ce facem, avem și o abordare de identificare a diferitor modalități pentru asigurarea dezvoltării de parteneriate în furnizarea de servicii sociale cu adminis-

trațiile publice locale în care activăm. Deși în Republica Moldova nu există o legislație clară în domeniul acoperit de asociația noastră care să încurajeze dezvoltarea de parteneriate public-privat în domeniul social, și de data aceasta am găsit aceste modalități de conlucrare. Din partea noastră, am identificat în fiecare comunitate în care activăm un ONG care sunt responsabile de prestarea serviciilor sociale, iar autoritățile publice locale asigură spațiul necesar organizării și desfășurării activităților legate de asistența socială. Notoriu e faptul că APL-urile contribuie la finanțarea consumului de energie electrică și apa curentă pentru funcționarea mașinilor de spălat, dar și 20-40 la sută din cheltuielile necesare pentru procurarea de materiale de igienă și salariile lucrătorilor sociali. Lunar circa 800 de persoane din satele Mihaileni, Ciolacul Vechi, Pîrlîța, Ciolacul Nou, Sărata Veche, Sîrcova, Țareuca, Bahrinești, Saharna, Țahnăuți, Glingeni, Bocani, or. Fălești, mun. Bălți beneficiază de serviciile noastre.

ONG-urile locale, la rîndul lor, acordă servicii de menaj, spălarea lenjeriei de pat, duș... Aici apare un element interesant în activitatea desfășurată: fiecare beneficiar plătește o taxă simbolică pentru a beneficia de aceste servicii. Inițial acest lucru a trezit nedumerirea bătrînilor, dar, pe parcurs, s-a dovedit că, din moment ce dinșii se implică financiar, ei se simt mai responsabili față de serviciile pe care le primesc, cîntăresc chibzuit

decizia de a solicita sau nu serviciile de asistență la domiciliu. Dar, spre surprinderea noastră, se dovedește chiar că sunt mîndri că pot contribui alături de donatori străini (Fundația Elvețiană HEKS, Crucea Roșie din Elveția, HelpAge International, Moldova) și autoritățile locale la menținerea acestor servicii în comunitate.

Activitatea lucrătorilor sociali are și alte efecte colaterale, nu mai puțin importante. A fi lucrător social înseamnă și un loc de muncă. Chiar dacă salariile sunt modeste, acest lucru a permis ca mai multe familii să rămînă cu familia întregită, alături de familie, alături de părinți, fără a căuta surse de existență peste hotarele țării. Acolo unde este posibil, în procesul de prestare a serviciilor, se încearcă implicarea membrilor familiei. Acest fapt întărește legătura între generații, alteleori o restabilește chiar.

Afît putem spune: inițiativa asociației noastre, deschiderea noastră și parteneriatele stabilite cu administrațiile publice locale, ONG-urile, reprezintă ceva inedit pentru țara noastră. În scurt timp serviciile noastre și-au demonstrat eficiența, iar perspectivele devin tot mai promițătoare.

Răsplata pentru munca depusă de echipa noastră este zîmbetul pacientului nostru. Bucuria noastră este acel cuvînt de „Mulțumesc” rostit de persoana pe care am ajutat-o.

Iar ajutorul nostru nu va conțeni... Suntem la un început și vom persevera în continuare...

O viață în halat alb

Și-a dorit să fie asistent medical de mic copil. Tocmai de aceea Ala Brînză a urmat Colegiul de medicină din Bălți și apoi s-a specializat permanent. Îi place ceea ce face, lucrul la patul bolnavului, să ajute, să aline suferința, să-și îndeplinească profesional meseria. De trei ani de zile este angajată asistent medical în cadrul proiectului de nursing comunitar în mun. Bălți, iar această perioadă poate fi considerată ca o performanță și relevantă, deoarece simte că s-a născut pentru a alina suferința. Plină de optimism, energie și încredere, își practică meseria cu drag și mult, foarte mult profesionalism. Întotdeauna și-a dorit să poarte halatul alb și așa se vede toată viața.

„Nu știu dacă am visat vreodată să devin medic.

Însă, cu siguranță, mi-am dorit cu ardoare să devin un foarte bun asistent, bine pregătit profesional, dornic de a stabili o buna relație interumana cu pacientul. Am descoperit, de-a lungul celor 28 de ani de activitate desfășurată că trebuie să-i iubești pe oameni și să dorești cu adevărat să-i ajuți, că trebuie să fii capabil să faci față stresului.

Altfel nu poți. În această meserie nu poți lucra cu jumătăți de măsură. În concluzie, un bun asistent medical trebuie să fie studios, un bun observator și să dea dovadă de un deosebit profesionalism”.

E doar o poveste a unor oameni de lînga noi, care, prin perseverență, curaj, inițiativa și generozitate reușesc să schimbe viețile oamenilor. Și alină suflete.

O VORBĂ ȘI O ATITUDINE POZITIVĂ SUNT REMEDIUL PENTRU UN TRAI DECENT

Feodosia Bunescu
Primar, s. Băhrinești

În satul Băhrinești, raionul Florești serviciul de îngrijire la domiciliu a fost lansat în anul 2012. Suntem deja în al treilea an de când comunitatea noastră cunoaște acest spectru de servicii acordate persoanelor în etate. Serviciile despre care vorbim pot fi descrise ca îngrijiri și ajutor acordat acasă, în familie, persoanelor care au nevoie de acestea pentru a face posibil ca oamenii să-și mențină gradul de independență și să-și continue viața acasă cât mai mult timp posibil.

În comunitate aceste servicii sunt prestate de către trei angajate – asistenta medicală Maria Mangos și lucrătorii sociali Larisa Cerevaicu și Oxana Pînzari, care țin în vizorul lor îngrijirea permanentă a celor 28 de beneficiari. Dacă e să vorbim despre beneficiari, aceștia pot fi orice locuitor al localității care au nevoie de îngrijire la domiciliu. Pentru că a crescut semnificativ volumul îngrijirilor, mai ales a celor ce țin de problemele persoanelor în etate, majoritatea rămași singuri acasă. Dar s-a mărit și incidența bolilor cronice, fapt ce impune la rândul lor intervenții importante de reabilitare și resocializare.

S-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat – lumea migrează, pleacă peste hotare, serviciile de medicină nu pot să asigure o îngrijire permanentă. Și atunci în comunitate a apărut această formă de îngrijire

care presupune anumite oportunități practice de îngrijire a persoanelor. Și, chiar dacă membrii familiei sunt acasă, aceștia nu dispun de competențe de îngrijire, de aceea prezența lucrătorului social și al asistentului medical le oferă competențe și sfaturi practice de îngrijire a persoanei dragi.

Fiecare dintre noi poate să ajungă într-o perioadă mai puțin benefică, când are nevoie de mai multă atenție și îngrijire. De multe ori însă nu suntem în stare să acordăm aceste servicii măcar și din motivul că suntem grăbiți, nu avem timp să mai stăm de vorbă cu persoanele, discuția fiind un remediu important în însănătoșirea persoanei sau măcar ușurarea vieții. Mai degrabă fiind spus, uneori tratamentul cel mai eficient este o vorbă spusă sau o atitudine pozitivă și binevoitoare.

De aceea proiectul de îngrijire la domiciliu „Nursing

comunitar” este o soluție pentru comunitatea noastră care a acceptat, prin intermediul deciziei consiliului local, să asigure o contribuție considerabilă pentru proiect. În acest context, în perioada următoare, în incinta grădiniței de copii va fi posibilitate a apărut în luna mai 2012, când a fost aprobat proiectul de nursing comunitar.

Bătrînii care sunt asistați în cadrul proiectului la domiciliu simt sprijinul din partea primăriei, or, în cele mai multe cazuri, copiii acestora sunt nevoiți să emigreze, fiind cazuri că unii uită de părinții bătrîni și necăjiți. Și lucrătorii sociali sunt acea punte de resocializare cu persoanele aceștia.

În localitate se cunosc situațiile mai delicate, or anume comunicarea între oameni îi face pe cei mai necăjiți să se simtă utili, necesari, adicătelea să nu pară o povară pentru ceilalți. Iar menirea autorității publice locale e să se îngrijească de cetățeni.

Serviciu de îngrijire în comunitate – la momentul oportun

Mihai Olari,
Primarul comunei Țareuca (Rezina)

Comuna noastră este formată din două sate – Țareuca și Țahnăuți. Inițiativa de a implementa un proiect de acordare de servicii socio-medice pentru persoanele vîrstnice este binevenită. Spun acest lucru deoarece zilnic ne confruntăm cu diferite solicitări din partea acestor persoane, care sunt vulnerabile la sănătate. În bună parte, sunt persoane demne de o atitudine grijulie față de ei, deoarece în trecut au fost persoane destul de active în comunitatea noastră, au muncit decent. Faptul că au ajuns să aibă nevoie de îngrijire la domiciliu nu este o vină a cuiva. Aș zice, mai degrabă, că acest serviciu a apărut ca o necesitate la momentul oportun. Sunt persoane care au nevoie de mai multă îngrijire, altora le place să li se deschidă ușa și să mai stea de vorbă cu asistentul social. Avem printre beneficiari persoane care și-au pierdut vederea, familia nu are cum să le asigure o îngrijire profesională.

Ca să fie clar, persoanele în vîrstă nu au nevoie numai de mîncare, de o cană cu apă, de o igienă. Fiind vulnerabili la sănătate, aceștia au nevoie de îngrijiri medicale, de masaj sau să li se administreze injecțiile. Unde să facă acest lucru într-un sat? De aceea la momentul celor două asistente sociale și medicale au în îngrijirea lor circa 30 de beneficiari, care au fost recomandați să fie în proiect de medicul de familie, dar și de cunoașterea situației a fiecărei persoane în parte de către lucrătorii primăriei sau consilierii locali.

Odată cu acest proiect, deja intenționăm să extindem serviciile în comunitatea noastră. Ne gândim la o baie modernă pentru locuitori, firește nu chiar identice cu cele orașenești. Ne vom orienta către proiecte, prin utilizarea resurselor regenerabile de gen colector solar, care ar asigura o eficiență energetică foarte semnificativă.

Trebuie să spun că proiectul de îngrijire la domiciliu atrage în comunitatea noastră alte resurse decît cele oferite de stat. Pentru că statul nu poate să acopere suficient această gamă de servicii, mai cu seamă în proces de post-externare. Și atunci, externați, toate grijile rămîneau în seama familiei. Or, aceștia nu au capacitatea de îngrijire și comportament cu bolnavii.

Actualmente acest vacuum de servicii este acoperit de proiectul asistat de AO „Casmed”. Suntem siguri că experiența acumulată de către angajații noștri le va servi ca model și altor comunități din raionul nostru. Noi ne-am convins că acest proiect și activitățile dezvoltate sunt în beneficiul locuitorilor din comunitate.

Trebuie să spun că acest proiect facilitează accesul populației la servicii medicale și din punct de vedere al prezenței medicului de familie în comunitate. Deoarece localități mai mari decît comunitatea noastră duc lipsă de medic de familie, inclusiv prin acest proiect la noi se poate garanta venirea medicului în comunitate. Înțelegem foarte bine că în zilele de audiență al medicului sunt foarte multe solicitări, dar cooperarea între medicul de familie, asistentul medical și lucrătorii sociali fac posibil ca sosirea medicului de familie în comunitate să fie cît mai productive.

De aceea, aceste cuvinte vin ca un mesaj către colegii mei din alte primării, ca să analizeze exemplul aplicat în comunitatea noastră și să transfere aceste experiențe în beneficiul persoanelor vîrstnice.

Organizați să răspundem nevoilor persoanelor în etate

Maria Culibaba
s. Ciolacul Nou

Cînd m-am retras în localitatea Ciolacul Nou, raionul Fălești, la pensia binemeritată, nu știam ce o să fac aici. O viață trăită la oraș, o activitate în domeniul social, mereu activă... Și mă pomenesesc într-un sat unde se simțea o pasivitate și o stare de acalmie, generată de sărăcie, de lipsa de perspective, de oportunități.

Odihna de care urma să mă bucur, nu a durat mult, deoarece tot mai mult mă prindea gîndul că urmează să întreprind ceva, că oamenii aceștia merită ceva bun și frumos.

Inițial am creat un Centru comunitar în satul Ciolacul Nou, apoi am înregistrat asociația Pro Asistență și Dezvoltare Comunitară. E în centrul administrativ al comunei, din care fac parte 5 localități. Pe parcurs însă am realizat că în multe proiecte celelalte localități nu sunt componente ale proiectelor. Acest specific al comunei a necesitat și o abordare nouă în cadrul Proiectului „Nursing Comunitar”.

Una e să activezi într-o singură localitate, altceva e să te deplasezi la beneficiarii din satele Ciolacul Vechi, Pocrovca, Șoltoia sau Făgădău. Uneori aveai impresia că parcurgi distanța dintr-un sat în celălalt, ca apoi să revii de la punctul de pornire inițial.

Complicată situație și pentru asistentul medical Tudor Botnariuc, care urma aceste trasee de 2-3 ori pe zi. Situația s-a ameliorat definitiv odată cu oferirea de către

AO „Casmed” a unei unități de transport.

Serviciul socio-medical de îngrijire la domiciliu a persoanelor vîrstnice este unul nou, deseori ne ciocnim cu situații imprevizibile, de aceea coordonarea acestor activități, calitatea oferirii unui spectru de servicii medicale și de asistență socială, va consolida echipa de implementare de la Ciolacul Nou. Totodată, vom fi mult mai bine organizați, să răspundem nevoilor și cerințelor beneficiarilor noștri.

SERVICIILE DE ÎNGRIJIRE LA DOMICILIU – O ȘANSĂ LA VIAȚĂ DEMNĂ

Maria Galit
Primarul comunei
Sărata Veche (Fălești)

Populația vîrstnică are nevoie de servicii de îngrijire la domiciliu, însă, doar puțini dintre vîrstnici beneficiază de aceste servicii. De aceea acceptarea și promovarea unui asemenea serviciu în comunitatea noastră a fost un pas bine chibzuit, asigurînd și o contribuție de 30 000 lei bani publici. Chiar dacă, s-ar părea că dacă bătrînii ar avea copii și aceștia ar urma să se îngrijească de părinți, realitatea confirmă contrariul – copiii sunt plecați peste hotare în căutarea unui trai mai decent. Dar plecați, se rup de realitatea de acasă, un ban trimis de acolo nu acoperă golul ce se produce în cadrul familiei.

Includerea comunității Sărata Veche în proiectul de Nursing comunitar a fost o decizie luată de consiliul local, angajînd în acest scop 2 lucrători sociali și o asistentă medicală, care deservește cîte 20 persoane fiecare.

Suntem abia la fază incipientă de proiect, ne dăm seama că vîrstnicii nu își cunosc drepturile și că nu știu cum pot beneficia de serviciile de îngrijire la domiciliu, de aceea echipa multidisciplinară se apropie la fiecare caz în parte cu multă atenție și discernămint.

Dat fiind faptul că statul nu poate acoperi întreg spectrul de servicii acordate beneficia-

rilor care solicită îngrijire, ne bucură faptul că acest proiect, cu asemenea implicare a comunității în îngrijirea persoanelor vîrstnice poate deveni model de succes pentru alte comunități, pentru serviciile statului în crearea și diversificarea serviciilor acordate cetățenilor.

Cînd am aplicat la programul de finanțare și ni s-a comunicat că este nevoie de contribuția comunității, decizia a fost luată din considerentul că doar un număr mic de comunități au acces la aceste servicii, accesul la diferire fonduri sunt limitate ca termene și ca mărime, fapt ce nu poți dezvolta servicii noi sau să menții durabilitatea lor.

Dar, pe de altă parte, noi am preluat deja experiența AO Casmed, care are standard de asigurare a acestor servicii, acreditate la nivel național. Ar fi necesar ca să fie deja create o rețea de susținere a serviciilor adresate vîrstnicilor, deoarece aceste recomandări și experiențe la moment le preluăm în cadrul proiectului, prin intermediul diferitelor instruiți oferite de proiect pentru autoritățile locale, angajații sociali și medicali, contabili.

Și, cel mai important e ca despre aceste servicii să putem spune cetățenilor, să oferim nu doar servicii, dar să și vorbim despre ele. Asta ar face să crească rolul echipei ce furnizează aceste servicii. Iar odată cu asta ne vom simți și noi împliniți și satisfăcuți de faptul că nu am uitat de lumea suferindă.

Un serviciu socio-medical prinde rădăcini în Fălești

Victor Zalevski,
Primarul or. Fălești

Propunerea de a accepta proiectul de îngrijire socio-medicală la domiciliu în orașul Fălești, venită din partea AO Pro Asistență și Dezvoltare Comunitară administrat de doamna Maria Culibaba, a fost soluția perfectă în realizarea mai multor probleme de ordin social din localitatea noastră. Evident, s-ar părea că acest domeniu nu ține de competența administrației locale, zilnic la audiență veneau persoane care solicitau ajutor în domeniul dat. Pe de o parte, aceste atribuții țineau de competența asistenței sociale de stat, care, la rîndul său, nu pot să asigure la modul convenit niște servicii temporare, de scurtă durată, să intervină prompt în caz de urgență. Alteori, pot să zic, cineva nu-și făcea atribuțiile conform cerințelor, din care

cauză suferea tot omul cu necazuri.

E și cazul pensionarei Ecaterina Solonenco din Fălești, pentru care o direcționam măcar pe perioada de iarnă să stea în careva unități sociale. În cazul dînzei au intervenit vecinii, are își propuneau serviciile de ajutorare. Da, apar alte probleme ce țin de un comportament în cadrul familiei, dar nu puteam să așteptăm pînă se găseau niște pîrghii legale, ajustate la persoana concretă sau la cazul concret.

Mai sunt persoane în etate în oraș care încearcă să se autosusțină, inclusive persoane nevăzătoare care în asemenea condiții își fac focul în sobă în perioada de iarnă sau pot identifica persoana ce le pășește pragul doar după voce.

Nu era o alternativă decît propunerea AO "Casmed" de

a oferi acestor și alți 32 de beneficiari această asistență, alocînd din soldul liber, din fondurile locale, sumele necesare ca contribuție. În anul 2013 am alocat 27 500 lei, care contribuție se justifică pe deplin prin omplexitatea ajutorului acordat acestor persoane. Înțelegem, aceste mijloace puteau fi utilizate pentru alte destinații, dar pentru noi contează fiecare cetățean. Un drum mai puțin reparat poate să mai aștepte o perioadă pînă se colectează sumele necesare, în timp ce persoanele ce necesită îngrijire sunt oameni vii, pentru care o zi poate fi deja prea tîrziu pentru a interveni.

Pentru anul 2014 consiliul local a dublat suma de contribuție, deoarece s-a decis ca serviciul respectiv să fie extins și în celelalte două microraiioane ale orașului – gara Fălești și localitatea fabricii de zahăr.

Evident, extinderea serviciului pentru întreg orașul va atrage după sine și alte cheltuieli, imperios necesare: o spălătorie, un mijloc de transport, etc. Constat că inițierea acestui proiect este binevenită, fapt pentru care aducem mulțumiri reprezentanților AO "Casmed" și tuturor celor implicați direct sau indirect în acest proiect de îngrijire la domiciliu a persoanelor în etate. Trebuie să avem grijă de cetățenii noștri, care în virtutea unor circumstanțe, au nevoie de asemenea servicii.

Valerian Cecan,
primarul comunei Mihăileni

Deja al treilea an comunitatea noastră implementează un proiect de asistență socio-medicală la domiciliu a persoanelor în etate. E aproape o istorie al acestui serviciu acceptat de comunitatea noastră, deoarece, în dependență de capacitățile ei financiare, putem să contribuim cu cota noastră de participare în proiect. Inițial suma a fost destul de consistentă pentru a identifica suma necesară de proiect. Anul trecut suma s-a micșorat de două ori, a fost un an mai puțin favorabil. În toamna trecută, la ședința de adoptare a bugetului, consilierii s-au solidarizat cu

Responsabili să avem grijă de persoanele vîrstnice

ideea de identificare a acestor resurse, în acest domeniu fiind deja stabilite un quantum de 32 000 lei din soldul liber disponibil.

Satul Mihăileni (raionul Rîșcani) este o localitate mare, astfel încît împreună cu Asociația Femeilor "Speranța" (președinte Angela Lulceac) am decis să extindem serviciile pe întreg teritoriul ei. Și două lucrătoare sociale nu ar fi avut cum realmente să reușească să se deplaseze către cei circa 30 de beneficiari. De aceea am decis ca să fie angajate trei lucrătoare sociale (Lidia Musteață, Nina Stratin, Valentina Gasnaș) și două asistente medicale (Tatiana Său și Vera Rusu). E o comoditate pentru angajate, dar și pentru beneficiari, deoarece acestea pot să intervină ori de cîte ori sunt solicitate și înafara graficului stabilit.

Există o responsabilitate stabilită în comunitatea noastră. Pe de o parte, angajații. Pe de altă parte, beneficiarii nu ar lăsa în tăcere o careva inadvertență sau lipsă de atenție. E destul să dea un telefon încît să fie la curent atît administrația publică locală, cît și ceilalți beneficiari. Dar există și o responsabilitate din partea consilierilor locali. La ședința consiliului local din februarie curent s-a analizat cum sunt utilizați mijloacele financiare acordate din contribuția locală, fapt ce a fost apreciat ca o activitate pozitivă și pe deplin justificată ca necesitate, dar și ca cheltuieli.

Mai mult decît atît. De la proiectul de nursing comunitar deja am avansat în dezvoltarea acestui proiect, de aceea intenționăm să creăm în localitate un Centru de plasament. La 6 aprilie 2014, în cadrul adunării generale a locuitorilor, îi vom informa despre faptul ca deja aprobată suma de 400 000 de lei de către Guvern, alte 200 000 lei sunt aprobați prin decizia consiliului local. De asemenea, va trebui să colectăm contribuție de la locuitori. Dar în localitatea noastră acestui aspect i se acordă o atenție deosebită, lumea consideră că susținerea persoanelor cu probleme de gen social sau medical este binevenită, persoanele cărora le este acordată această asistență merită pe deplin să fie ajutați. Odată cu aceasta și starea de satisfacție a administrației satului, a consilierilor, a întregii comunități va fi pe potriva așteptărilor, deoarece se fac multe eforturi și o activitate de acest gen poate doar să bucore.

"BEAUCOUP D'AMOUR" CU MERE DOMNEȘTI LA BĂHRINEȘTI

(notițe fugare ale jurnalistului Gheorghe Șova în cadrul unei vizite de monitorizare în cadrul proiectului "Nursing Comunitar")

Există momente în viață când o întâlnire cu anumite persoane își marchează viața, sau și-o redefinesc, sau te face să fii mai bun, sau te face să te implici să schimbi ceva în viața ta sau a persoanelor cu care ai avut șansa să te cunoști.

Am avut asemenea șanse o multitudine, însă o vizită de monitorizare a activităților de asistență socială în satul Băhrinești (Florești), realizată împreună cu coordonatorii de la AO "Casmed" Anișoara Macovei și Mihai Ceban, mă făcu să constat că serviciile oferite de asistenții sociali și medicali din comunitate sunt necesare, pe deplin justificate. E poate una din puținele servicii din Republica Moldova, inovatoare, care acoperă o necesitate stringentă de care nu se pot îngriji suficient nici autoritățile, nici familiile, nici comunitățile în ansamblu. De aceea experiența europeană, unde acestui domeniu i se acordă o atenție deosebită, face ca și la noi să prindă rădăcini.

Cu vârste cuprinse între 73 și 91 ani, persoanele vizitate sunt oglinda unei comunități în care susținerea, ajutorul, asistența, compătimirea, bunăvătatea își fac cale prin viață. Însoțiți de lucrătorul social Larisa Cerevaicu, am mers inițial la soții și Panaghia (82 ani).

O stare mai puțin adorabilă, ambii fiind țințuiți la pat. Dar orice deschidere a ușii este o bucurie de a mai schimba o vorbă, printre tusele frecvente se deslușeau semne de seninătate că viața și-au trăit-o din plin, iar faptul că au ajuns să fie îngrijiți de către lucrătorul social e doar o necesitate. Mătușa Panaghia e mai tristă, nu caude, asta o face să fie mai puțin omniprezentă la discuția din casă. Un mărtisor adus de Mihai îi înseninează privirea...

Mătușa Nadejda Cobilaș (80 ani) își depăna timpul aflându-se în pat. O voce parcă mai severă al lucrătorului social o făcu să se ridice cu greu. "Matale trebuie să faci eforturi, să te ridici din pat, să te miști, că poți face asta. Și aceste mișcări îți vor fi de folos, te vor ajuta să depășești starea de durere" – o îndemna Larisa, care se vede, e oaspete des la beneficiară, de 2-3 ori pe săptămână. Beneficiara are la îndemână de toate, pentru că graficul stabilit asigură pe deplin nevoile persistente în această casă.

Mătușa Nina Cobilaș (75 ani) are doar o singură insatisfacție – să vină Larisa mai des, lucru imposibil, de fapt,

Mărtisor de la Larisa Cerevaicu pentru Pleșca Nicolae (88 ani)

dacă e să ținem cont de faptul că ea are în grijile sale și alți bătrâni, tot neajutorați, cărora trebuie să le mai facă din lucrările de menaj, curățenie, să aducă apă, lemne, să facă mici lucrări în gospodărie.

De aici calea noastră prin sat se îndreptară către o altă mahala, unde în fiecare zi, pe orice timp – de iarnă sau primăvară, de zăpada sau drumuri desfundate, către beneficiarii ei își îndreaptă pasul Oxana Pînzari. Este poate cea mai motivată angajată din proiect, ea fiind mamă a șapte copii. Cu toate astea le reușește pe toate...

Profesoara-pensionară Ana Rotaru (78 ani)

Prima persoană din cohorta de persoane vizitate a fost profesoara-pensionară Ana Rotaru (78 ani). Nu vede, este oarbă, dar a simțit vizitatorii că îi pășesc în bățatură, de aceea ne pofti să stăm de vorbă afară, la soare, pentru că în casă o fi mai întuneric. "Să stăm aici, nu, nu, să trecem dincolo, că aici bate vîntul dinspre nord" – ne îndemna dînsa, căutînd să se deplaseze ghidată de un baston de lemn. "Iaca, să veniți la vară, cu o săptămîna-două înainte de Sfîntul Ilie, să mîncăți mere domnești. Să veniți multă lume, ajunge la toți oaspeții mei buni. Copacul de măr are

o vîrstă mare și el, poate e unicul de acesta în tot satul. Avea grijă de el soțul, și de vie avea grijă... Acum, dacă sunt singură, mă mai fac utilă să adun ripca, să o pun grămăjoară."

Doamna Ana Rotaru a fost profesoară de limbă franceză. "Ehehe, să fi fost acum profesoară, cu posibilitățile și oportunitățile de acum, ce lecții aș mai face cu elevii... Acum doar aș mai putea să stau de vorbă franțuzește. Că m-au invitat recent la o serată la școală, nu am putut să o onorez, pentru că nu mi-aș permite să merg

Mătușa Vescu Maria (73 ani) porovăia în ogradă, atîta cît o duc puterile. De ajutorul lucrătorului social are mai multă nevoie pentru că "fîntîna e prea departe de casă, mai e nevoie de dezghiocat și mai stăm de vorbă. Ne așezăm acolo pentru că îmi este ca o alinare după ce mi-am pierdut fiica, mezina. Ceilalți copii, de, sunt în alte localități, vin o dată în săptămîna, adică mai rar".

Am insistat să mergem la un bărbat care beneficiază de asistență în cadrul proiectului. Niște senzații copleși-

să îmi pun dinții dacă nu mă-nînc mult?"

Greu de comunicat cu dumnealui. O întrebare este repetată de cîteva ori la urechea dînsului și lucrătorul social o face cu mult tact, mărimie, răbdare. Anume răbdare. "Oxana, să apropii poarta cînd o să ieșiți" – ținut să fie grijuliu bătrînul.

Fiul locuiește în aceeași ogradă. De mai bine de o lună este tare supărat pe tată. Nu comunică deloc cu tatăl. Chiar interzice lucrătorului social să ia apă din fîntîna din ogradă, aceasta fiind

Lucrătorul social Oxana Pînzari și-a găsit îndată de lucru la beneficiara Maria Vescu

toare. Un câine, ce străjuia casa, se retrase ascultător la îndemnul Oxanei. E un prim semn că este oaspete frecvent aici. Intrați în casă moș Ion Volintiri (91 ani), ne primi cu o bucurie mai rar întîlnită: "Am crezut că nu mai vii azi. Apă mai am, lemne mai sunt". Deja, cu resemnare, către noi: "Ieri am împlinit 91 de ani, cam e mult, doar un dinte îl mai port, dar la ce mie

nevoită, ca să nu degenereze un conflict, să aducă apă de la fîntînele de prin vecini. Sunt și asemenea exemple cu care se confruntă lucrătorii sociali, lucru despre care am fost solicitați să scriem de către persoanele cu care ne-am întîlnit în sat.

... La poartă doi copilași, de cam 5-6 ani, încercau să se joace pașnic.

Ion Volintiri (91 ani)

Al doilea Crăciun

Proiect de rezonanță în satele raionului Rezina – Crucea Roșie Elvețiană a oferit cite 3 metri steri de lemne și 500 kg de cărbune beneficiarilor din satele Țareuca, Țahnăuți, Echimăuți, Saharna Nouă, Sîrcova – localități-partenere ale Asociației Obștești "Casmed". Acest titlu simbolic de proiect, aceste ajutoare în cantități semnificative venite în ograda celor 80 beneficiari, au încălzit inimile acestor persoane năpăstuite de bătrînețe, necazuri, amărăciuni, tristețe, chiar dacă sezonul de încălzire, în bună parte, a luat sfârșit.

Am mers în fiecare din aceste localități, aceleași priviri curate, sincere, pline de o bucurie nestăvilă că am călcat în bătătura lor, că am pășit pragul, că cineva nu i-a uitat, că cineva și-a amintit de ei. Firavi din fire, lipsiți parcă de vlagă, în ochi, însă, le scinteiau o speranță.

Și de toate aceste așteptări ale lor se îngrijiră, deopotrivă cu reprezentanții Crucii Roșii Elvețiene și AO "Casmed", bineînțeles, consiliile locale și, evident, primarii, lucrătorii sociali și asistenții medicali implicați într-un proiect mai vast de îngrijire la domiciliu. Ajunși în localitățile enumerate, constatam că beneficiarii erau informați despre ajutoarele ce urmau să ajungă din clipă în clipă, nu erau străini de numele binefăcătorilor lor. Dar și asistența, organizarea acestui gest a fost de natură impresionantă. Așa cum consiliile locale din aceste comunități își făcuseră datoria, în liste ajun-

gîng persoane conforme cerințelor invocate de donator, rămînea doar ca să se facă lucrarea în termen. Iar condiția impusă de donator suna simplu: beneficiarii trebuie să fie persoane în etate, cu stare precară economică, dar care nu sunt beneficiari ai ajutoarelor de stat. Lucru realizat cu brio de către toate consiliile locale, semn că orice gest, mișcare înfăptuite în comunități sunt tratate cu respect și responsabilitate.

Diferențele descoperite de la casă la casă sunt doar relatările beneficiarilor despre viața ce au trăit-o cu multă muncă, demnitate și onestitate. Pe alocuri se întrezărește parcă o sfilă că i-a prins o bătrînețe prea înaintată și că au nevoie de aceste ajutoare. Poate de aceea în fiecare contact cu beneficiarul se iniția o discuție despre munca din trecut, greutățile prin care au trecut și, cu toate acestea, reușind să se impună prin muncă asiduă, prin familii exemplare, creșterea de copii. Unica remarcă ar fi că sunt împrăștiați prin lume, plecarea lor fiind dictată de necesitățile curente. Dar, în bună parte, copiii au plecat cu ani buni stabilindu-se altundeva, creînd, la rîndul lor, familii.

Întrebarea frecventă: pe cît timp va ajunge cantitatea de lemne primită? găsea un ecou parcă tras la indigo: în dependență de frigurile din iarnă, ar ajunge cam jumătate de anotimp. În bună parte, bătrînii deja își adunau resursele pentru a-și procura lemne, cărbune mai rar își pot permite fiind

prețurile prea ridicate. Ajutorul acordat e tocmai la țanc, deoarece din pensiile lucrate în colhoz, nu prea își pot permite gîndurile către alte necesități, nu mai puțin importante. Zîmbea un soare amăgitor, dar care încălzea suflete. Vecinii își făceau rînd să urmărească cum se descarcă lemnele, asigurînd că vor organiza tăierea lemnului și depozitarea. Sunt la fel de sociabili, respectuoși față de bătrînelele beneficiare, semn că mai des le trec în bătătură să ajute.

Lemnele ce se distribuie în această perioadă persoanelor cu venituri reduse provin din tăierile ce s-au făcut recent de către gospodăria silvică Rezina, vînzările fiind obținute prin licitație conformă prețului și serviciului de distribuire.

Satul moldav își deapănă scurgerea anotimpului, prin grădinile oamenilor își fac apariția lucrătorii – se curăță vița-de-vie, se greblează, se curăță pomii, se vâruiesc... Pe unii dintre beneficiari îi găsim de asemenea porovăind prin ograda sau grădina. E o stare firească a lucrurilor. Și doar apariția mașinilor cu lemne îi mai fac pe oameni să-și îndrepte privirile către drum, acolo, unde cițiva dintre săteni se vor bucura cu o impresie neas-cunsă că în iarnă vor avea cum să încălzească spațiul de trai.

"Vai! Chiar sunt ale mele, lemnele? Și toate acestea mie? Fără plată? Nu-mi vine să cred, e o adevărată minune!" – atît de firească e reacția unor beneficiari de ajutoare.

Iar secvențele ce însoțesc acest text vorbesc de la sine – în primăvară, odată cu mărțișorul, la Țareuca, Țahnăuți, Echimăuți, Saharna Nouă a pogrîit cel "de-al doilea Crăciun".

PRIMUL PROIECT SOCIO-MEDICAL ÎN LOCALITATE

SATUL ECHIMĂUȚI, prin echipa de implementare a proiectului de nursing comunitar, ne primi oarecum binevoitor. Întreaga echipă de aici - lucrătoarele sociale, asistentul medical, administratorul asociației obștești nu-și ascundeau curiozitatea și, într-un fel, bucuria vizitei de monitorizare. E primul proiect în acest sat, primul proiect de care beneficiază satul în domeniul socio-medical, primul proiect care le însuflețește, le dă încredere că acest serviciu de îngrijire la domiciliu este atît de important și necesar în comunitate.

Nu că nu ar fi știut pînă la asta, dar o îndrumare venită din partea echipei de management al proiectului nicio-dată nu pare să fie de prisos. Aici sunt semne vădite că s-a constituit o echipă demnă de meritorie apreciere. Inițial, cu mină nedesimulată, lucrătoarele sociale își exprimă păsul că reușita lor rezidă în capacitatea de coagulare a echipei de către primarul localității. Acesta nu era în comunitate, nici nu l-am întîlnit, dar lucrurile bine puse la punct ca organizare se pot dezvolta aici fără prezența acestuia. Veriga de legătură în activitate sunt cei 36 de beneficiari, vizitați și ajutați, pe cît le stă în puteri lucrătoarelor sociale Lilia Găbgilă și Ileana Burdujan, care, la necesitate, pot să solicite intervenția primarului sau al asistentei medicale. De la simple activități de menaj, igienă, procurarea de medicamente pînă la demersuri de reconectare a telefonului sunt muncile de zi cu zi ale lucrătorilor sociali.

Forma de organizare a activității în localitate diferă în bună parte de exemplele desfășurate în alte comunități. Deși au un orar bine stabilit împreună cu beneficiarii, frecvența vizitelor nu se limitează la doar două pe săptămînă. În dependență de situație și starea beneficiarului, aici lucrătoarele sociale își vizitează beneficiarii ori de cîte ori este nevoie, sunt sunați și întrebați de necesitățile zilei, dar ca munca să sporească sau ca asistența acordată să fie mai ușor de îndeplinit, cele două lucrătoare sociale cooperează, merg împreună la beneficiarii care necesită îngrijire. În doi e mai lesne să îngrijești o persoană, în doi e mai ușor să parcurgi drumurile desfundate ale satului. E un model de activitate în echipă, acționînd împreună în diferite situații sau să intervină pe lîngă primărie sau alte instituții, negociînd și mediînd un dialog eficient pentru a obține un sprijin în cadrul unor inițiative locale.

Spușem aceste lucruri din start, deoarece la Echimăuți se face evidentă cooperarea între angajați și instituții, fapt reliefat și în cadrul vizitei la Centrul Medicilor de Familie, unde am descoperit o atitudine calmă față de pacienți, dar și față de acest serviciu apărut în comunitate. Aici serviciul de îngrijire socio-medicală la domiciliu nu este privit ca un antagonism între implementatori, nu este o concurență între serviciul oferit de către instituția medicală și proiectul de

nursing comunitar. Ba chiar am fost invitați în incinta Punctului medical Echimăuți. În curînd, acesta urmează să treacă la autogestiune deplină, dar, unde, deja se duc discuții despre oferirea de spațiu pentru serviciul de îngrijire socio-medicală, deși au fost chibzuite unele activități de perspectivă, de amplasare a unei spălătorii pentru beneficiari sau a unei băi, chit că localul dispune de apă și organizarea unor servicii suplimentare nu ar constitui eforturi suplimentare.

Numele lucrătoarelor sociale, asistentei medicale, ale membrilor din proiect, numele Casmed și Crucea Roșie Elvețiană, la Echimăuți sunt cunoscute de către beneficiari, deoarece datorită acestora traiul, starea de moment devine mai puțin apăsătoare și mai puțin dureroasă.

Deloc de neglijat factorul uman în cadrul proiectului de nursing comunitar. Și acest lucru este evident în comunitatea echimăuțeană, unde proiectul are beneficiari, are echipă, există conlucrare. Și toate la un loc constituie succesul proiectului.

Cepoi Zaharia, 81 ani

Leah Kieff,
voluntară, Corpul Păcii

EU SUNT CONSULTANT COMUNITAR

Bună ziua! Mă numesc Leah și sunt voluntară în Corpul Păcii. Actualmente activez în cadrul AO "Casméd" din Bălți, cu preocupări ce țin de dezvoltarea voluntariatului.

Ce este Corpul Pacii?

Corpul Pacii este organizație din America care trimite voluntari în toată lumea.

În Republica Moldova există aproximativ 100 de voluntari ai Corpului Pacii, care lucrează în patru programe. Unii voluntari din Republica Moldova învață elevii moldoveni limba engleză, alții voluntari sunt implicate în programe de instruire a cetățenilor în domeniul sănătății, o bună parte acordă ajutor în dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, sunt consultanți în dezvoltarea comunităților și organizațiilor.

Am venit în Moldova în iunie trecut și am avut două luni de instruire pentru însușirea limbii române, de pregătire tehnică pentru a mă adapta condițiilor locale, tradițiilor și modului de viață moldovenesc, astfel ca aceasta să îmi permită să activez ca voluntară cât mai util. Deja din august am venit în Bălți, pentru a lucra cu acest colectiv minunat

pe care l-am găsit aici de la CASMED și voi fi aici timp de doi ani.

Ce îmi place cel mai mult în Moldova?

Lubesc floarea-soarelui în timpul verii – cred că în Moldova vara este foarte frumoasă. Moldovenii sunt prietenoși și primitivi cu mine, sunt răbdători cu româna mea. Îmi place foarte mult mâncarea de aici, mai ales placintele cu brânză!

La CASMED lucrez la o mulțime de proiecte, dar o mare parte din timpul meu îl petrec cu tinerii voluntari. AO CASMED are 11 tineri voluntari din Bălți, care lucrează la diferite tipuri de activități.

În ultimele șase luni voluntarii CASMED au făcut mai multe activități diverse, cum ar fi, bunăoară:

– Au oferit cadouri de 1 martie și de ziua îndrăgostiților la beneficiari

– Am organizat o Campanie de colectare a hranei și îmbrăcăminte de la școlile din oraș pentru donație.

– Am organizat o Campanie de colectare de produse alimentare la magazine alimentare locale.

– Am organizat o primă și importantă expoziție de desene cu referință la persoanele în vârstă în comunitatea noastră, în gale-

ria de arta din centrul orașului Bălți.

Suntem norocoși să avem o echipă motivată, dedicată de vo-

luntari, care vin periodic de trei-patru ori pe săptămână, de la școală, pentru a ajuta la organizarea și activitatea pe proiecte.

HelpAge International

age helps

Tatiana SOROCAN,
Director
HelpAge International, Moldova

HelpAge International contribuie la respectarea drepturilor persoanelor în etate, combaterea discriminării în privința lor și depășirea sărăciei în rândurile persoanelor vârstnice, astfel încât acestea să poată duce o viață demnă, sigură, activă și sănătoasă. HelpAge International este una dintre puținele organizații internaționale care lucrează cu și pentru persoanele în etate.

Metodologia principală de lucru a organizației HelpAge o constituie grupurile de sprijin reciproc, cu recrutarea voluntarilor care sînt experți principali în problemele din viața persoanelor în etate și a căror voce reprezintă forța de bază în activitatea de pleoară a organizației. Aportul femeilor și bărbaților în etate pentru societate în calitate de îngrijitori, consilieri, mediatorii, educatori și susținători de familie este de neprețuit. Dar atingerea vârstei noble aduce probleme sale. Voluntarii în vîrstă au cîștigat o bună reputație prin munca inovatoare pe care o fac cu ajutorul organizației HelpAge.

În prezent HelpAge are o rețea de 11 organizații implicate direct în activitate cu un grup de peste 250 voluntari în etate. Vîrsta medie a voluntarilor este de 62 de ani, iar vîrsta medie a beneficiarilor – 73 de ani. HelpAge activează prin 11 ONG-uri partenere în 11 regiuni ale Republicii Moldova, atît în mediul rural, cît și în cel urban.

Mărturiile voluntarilor și beneficiarilor serviciilor prestate de aceste centre sînt foarte elocvente. Doamna Ana: "Mă bucur să fiu și eu una din cei care sînt vizitați de voluntari. Eu nu am pe nimeni, sînt singură. Voluntarii mă ajută cînd pot: cîteodată cu un cuvînt bun, altădată îmi aduc o găleată cu apă sau mă ajută prin gospodărie." Doamna Anastasia: "Dacă nu ar exista în satul

nostru astfel de locuri unde să ne adunăm sau altele de acest gen susținute de proiect, nu aș afla niciodată noutățile din sat și nu am avea posibilitatea să ne întîlnim, pentru că nu avem alte ocazii pentru aceasta. Nu mai sîntem invitați la nunți sau alte sărbători, cum se obișnuia pe timpuri, și în afară de magazin și biserica nu avem unde merge în altă parte". (Beneficiari ale serviciilor Clubului pentru femei "Speranța" din s. Lăpușna, Hîncești).

Doamna Veronica: "De cînd am început să lucrăm cu HelpAge multe schimbări pozitive au avut loc în localitatea Cazangic. În primul rînd s-a schimbat atitudinea și grija față de oamenii în vîrstă. Poziția lor în societate a devenit mai importantă, mai semnificativă. S-au făcut multe pentru a informa comunitățile despre problemele oamenilor bătrîni. Datorită acestui fapt persoanele în etate au devenit mai utile, mai importante, mai necesare și mai capabile de a lua decizii și de a participa la viața socială a comunității. Vîrstnicii au devenit mai apropiați unii de alții și au o mai mare încredere în viitor. Copiii au primit lecții de neprețuit în urma interacțiunii cu persoanele în etate, participînd la diverse activități împreună cu bunicile și bunicii lor (șezători, lucru în grup, aniversări a căsătoriilor și lucru în grădină). Noi, în calitate de voluntari, ne implicăm în realizarea activităților proiectului cu o mare dorință și devotament. Experiența acumulată ne va ajuta să organizăm activități similare și după finisarea proiectului". (Voluntară în Clubul "Avante" din s. Cazangic, Leova).

Maria Chirtoca: "Activitatea de voluntariat a schimbat viața vîrstnicilor din Carabetovca. Nu mi-am imaginat niciodată că poți fi util la această vîrstă și să-ți ajuți pe alții mai în vîrstă decît tine. Nu

ESTE TIMPUL VOLUNTARILOR/ VOLUNTARIATULUI

am crezut că munca de voluntar poate fi atît de plăcută, onorată și respectată. În același timp este și o responsabilitate – devii atașat de cei vîrstnici, iar ei au încredere în tine. Lucrînd cu alți bătrîni, uiți de problemele personale, iar viața devine mai interesantă și mai utilă. Sînt mîndră că am reușit să implic mai mulți voluntari, iar ei, la rîndul lor, sînt mulțumiți de această muncă. Dar cea mai mare bucurie este să știi și să vezi că beneficiarii te așteaptă în fiecare zi să le aduci bucurie și zîmbet pe buze." (Voluntară în Clubul pentru femei "Comunitate" din s. Carabetovca, Basarabeasca).

De obicei, persoanele în etate din Republica Moldova sînt preocupate de menținerea existenței lor de zi cu zi, de felul cum să obțină mîncare și îngrijirea medicală de care au nevoie. Cu toate acestea, persoanele în etate au un simț al identității bine dezvoltat, dat fiind că în majoritatea comunităților există un ele-

"Inspirația" din or. Comrat, UTA Găgăuzia, a fost creată în anul 2005 ca o organizație obștească, cu scopul de a sprijini reintegrarea persoanelor în etate în societate. Organizația a fost înregistrată oficial în 2006, iar recent, în februarie 2008, a reușit să obțină un birou, precum și alocații din partea administrației publice locale. Membrii ONG-ului le place proverbul după care se ghidează în viața lor: "Vîrsta nu este nici bucurie, nici necaz".

La momentul actual asociația numără 15 voluntari și monitори care sînt niște persoane în vîrstă obișnuite, binevoitoare, caritabile, cu suflet distins. Voluntarul Valentina Cambur își amintește: "M-am întîlnit întîmplător în oraș cu liderul nostru Valentina Micotina și am început să-i povestesc despre problemele mele și să mă plîng de vîrsta înaintată, iar ea m-a invitat să activez în calitate de voluntar. Mi-a spus că vom fi mulți și că ne vom ajuta unul pe altul în cadrul unui grup".

atunci cînd ne întîlnim, facem schimb de informații și experiență, învățăm ceva nou unii de la alții. Ne-am împrietenit și foarte des ne sunăm și ne consultăm pe diverse teme, oferim suport și sfaturi".

Misiunea Asociației "Inspirația" constă în îmbunătățirea calității vieții persoanelor în etate, oferirea informației, implicarea persoanelor în etate în activitățile de reintegrare, asistarea în apărarea drepturilor și înlesnirilor lor în cadrul proiectului actual al organizației Irish Aid "Realizarea drepturilor persoanelor în etate din Moldova", implementat de HelpAge International în colaborare cu organizația „Respirația a doua”. Printr-un sir de activități ei au reușit să atragă atenția mass-media, diseminînd informații despre viața persoanelor în etate în fiecare cîlt al orașului prin intermediul articolelor de ziar, știrilor la TV și emisiunilor radio. Ei au reușit să obțină finanțare din partea USAID, IREX, SOROS, iar administrația publică locală acordă pachete cu produse, haine și suport material persoanelor în etate la fiecare sărbătoare națională și locală.

În afara activităților de pleoară organizația continuă să convoace adunări sociale și șezători îndrăgite de persoanele în etate. Însă, un loc special printre aceste activități îl ocupă corul persoanelor în etate, care activează deja timp de 3 ani la rînd. "Persoanele în etate le place enorm acest lucru: ele îl prețuiesc, îl adoră, ele cîntă cîntecele tinereții lor, dansează și recită poezii și ascultă înregistrări cu ajutorul unui aparat vechi (pickup)", spune Valentina Micotina. În anul 2007 corul a participat la festivalul dedicat sărbătorii de 9 mai – Ziua Victoriei cu cîntecul despre macii roșii, primind o mențiune de onoare pentru participare", continuă doamna Micotina.

"Inspirația" nu este un simplu nume al organizației noastre. Este sufletul nostru, modul nostru de a trăi", finalizează Valentina Micotina.

ment de bună educație și diversitate culturală. Participarea la proiectele HelpAge International le-a dat oamenilor în etate activi un sentiment de importanță și un sens al vieții.

Fiecare organizație a noastră poate da un exemplu bun de activitate realizată de către voluntari de zi cu zi.

Asociația persoanelor în etate

«NU EXISTĂ NIMIC MAI PUTERNIC DECÂT INIMA UNUI VOLUNTAR»

Lt. Col. Jimmy Doolittle

“Fără îndoială că un grup mic dar dedicat și gânditor de cetățeni poate schimba lumea; de fapt, este singurul lucru care a schimbat lumea până acum.” Margaret Mead.

«Cea dintâi și singura datorie esențială a omului este caritatea, adică o neobosită justificare a bucuriei existenței.» Mircea Eliade.

Ecaterina Cucereavaia, voluntar

Voluntarii sunt cei cu inima mare, ei își dedică timpul pentru ca tot ce îi înconjoară să se evidențieze cu lumina în ceața densă de rutină și banalitate. Voluntarii mereu sunt diferiți, caută a fi utili și își dăruiesc munca pentru cei mai nevoiași ca dînșii.

Și, totodată, voluntarii sunt flexibili, mereu caută soluții, învață, experimentează, preiau experiențe, oferă și primesc experiențe de viață, încearcă să le realizeze în mediul în care locuiește și activează.

Despre asta doresc să povestesc în cele cîteva cuvinte de mai jos, deoarece o vizită de studiu efectuată în Praga a facilitat captarea și extinderea unor coștințe de cunoaștere a metodelor europene de îngrijire a persoanelor în etate, urmărind cum este organizată activitatea de îngrijire a lor. Am încercat, prin prezența acestui grup mic de tineri, format din Ecaterina Cucereavaia, Tatiana Zelinscaia, Alexei Zavialov, Mădălina Postolachi, Alexei Cozorez, Mihai Turturean, Ana Macovei, Elena Gorobeț, Anastasia Codreanu, Marius Frecăuțeanu, Diana Cazacu, să-i facem să se simtă bucu-roși, să simtă cât de importanți sunt și că merită pe deplin admirația și respectul tuturor.

Împreună cu organizația gazdă, Diakonia, am participat timp de o săptămînă la un șir de training-uri în care am învățat cum să transformăm timpul petrecut cu bătrînii nu doar în unul util, dar să devină plăcut și să conțină elemente distractive. Am dansat în ritm de Polka, exersînd cu bătrînii diferite mișcări care le înmoaie încheieturile. S-ar părea că nu e nimic deosebit, că e un fel de joc, dar încercați să îi faceți pe bătrînii să facă mișcare altfel...

Am cîntat cîntece tradiționale, pentru ca să le reamintim de timpuri frumoase din perioada lor de tinerețe sau ca să le mai antrenăm vocile dulci, care au mai ruginit cu timpul. Iar pentru ca inspirația să nu se ofilească niciodată, am creat desene ecologice, utilizînd culori din paleta naturii: frunzu-

lițe, flori mărunte, crenguțe căzute după un vînt puternic. Chiar și solul a fost utilizat ca sursă de culoare pentru desene dedicate cu drag bătrînilor.

Acolo am realizat cît de important e să fim voluntari, ne-am reamintit motivele pentru care voluntariatul este o parte importantă din viețile noastre. Deși voluntariatul este o muncă prestată gratuit, în cazul nostru, am avut plăcuta senzație că vizita de studiu este ca și o răsplată pe măsura așteptărilor noastre. Pot să pomenesc de senzațiile ce le simțeam în cadrul cunoașterii culturii cehe, de la tradiții la bucatele tradiționale. Arhitectura din Praga și ambianța aceasta europeană nu ne-a lăsat indiferenți, savurînd din aceasta în fiecare minută liberă.

În calitate de oaspeți, nu puteam să nu le vorbim gazdelor despre cultura noastră. O prezentare viu colorată despre Moldova, un joc de inviorare, o degustare de bomboane tradiționale - toate adunate într-o horă moldovenească a transmis atmosfera ce însoțea grupul nostru de voluntari către gazdele noastre.

**Igor Semeniuc,
Vlada Voroșilov
Voluntari, AO "Casmed"**

Voluntarii AO «Casmed» au desfășurat în municipiul Bălți Campania Socială «Din suflet, pentru Bunici!». Mișcați de soarta tristă a unor vîrstnici, tinerii voluntari de la AO CASMED împreună cu voluntarii mișcării «Salut, Bălți» au decis să organizeze o acțiune comună pentru susținerea vîrstnicilor.

«Salut Bălți» este o inițiativă de voluntariat susținută financiar de către primăria m. Bălți și facilitată de către voluntari ai Corpului Pacii din m. Bălți. Acțiunea de caritate a durat trei ore, timp în care voluntarii au stat în fața magazinelor Fidesco, Lina și al Centrului Comercial Plaza, propunînd doritorilor să doneze produse alimentare sau igie-

Voluntariatul schimbă lumea în bine

nice pentru persoane în etate.

Ne-am dus acolo pentru a ajuta persoanele în vîrstă care au nevoie. Cum se apropie sărbătorile de iarnă, aceasta este o șansă de a face ceva frumos pentru cei, care îndură foame.

Astfel, cu suportul generos al locuitorilor din municipiul Bălți, am reușit să colectăm produse alimentare și igienice în valoare de aproximativ 2.500 de lei, ele fiind distribuite la 30 de persoane în vîrstă din m. Bălți, s. Elizaveta și s. Pîrlița de către înșiși voluntari implicați.

Deși scopul acțiunii comune a fost colectarea produselor alimentare pentru cei aflați în dificultate, aceasta s-a dovedit a fi mai mult decît atît. Voluntarii și locuitorii din Bălți au demonstrat o modalitate sigură și eficientă prin care putem să ajutăm cu toții comunitatea în care trăim.

Pentru că puterea propriului exemplu este în-

totdeauna un exemplu demn de preluat, demersul realizat încearcă să încurajeze lumea să împărtășească viziunea și experiența proprie despre voluntariat prin intermediul unor gesturi similare. Da, inițial credeam că e peste puterea oamenilor să ofere din puținul ce îl au, dar pe parcurs ne-am convins că bunătatea și mărinimia sunt calități caracteristice oamenilor cu suflet mare. Și asemenea oameni am întîlnit în orașul nostru.

Este încă foarte mult de lucru în nordul Moldovei, dar am demonstrat că prin munca în echipă, prin compasiune și angajament, probleme pot fi rezolvate mai ușor.

A fost o experiență a noastră, a voluntarilor, asigurîndu-ne că pentru a face bine e nevoie doar de un mic gest, de o dorință de ajuta aproapele.

HEKS

REPREZENTANȚA FUNDAȚIEI HEKS ÎN MOLDOVA ÎN SERVICIUL COMUNITĂȚII RURALE

Veronica Cazacu,
Director Reprezentanța
Fundatiei HEKS în Moldova.

Fundația Elvețiană HEKS a început să lucreze în Republica Moldova în anul 2004. Inițial, accentul geografic a fost pus pe partea de nord a țării. Din anul 2008 HEKS a început să lucreze atât în nord, cât și în partea de sud a țării.

Obiectivele Fundatiei HEKS sunt de a ajuta la îmbunătățirea condițiilor de viață în zonele rurale ale regiunilor de nord și sud a Republicii Moldova. Acest lucru necesită intervenții la diferite nivele: oferirea asistenței pentru fermieri în îmbunătățirea producției și a comercializării prin oferirea de formare și consiliere, încurajând o mai bună organizare a producătorilor, precum și îmbunătățirea accesului la credite de investiții; oferirea asistenței pentru integrarea socială și economică a grupurilor de populație defavorizate și consolidarea societății civile.

Fundația HEKS are stabilite următoarele priorități prevăzute în strategia pentru anii 2012-2015 a programului de țară:

1. Promovarea fermierilor mici și mijlocii prin instituirea școlilor de cîmp a fermierilor, de consultanță, constituirea organizațiilor de producători și promovarea accesului pe piață.
2. Îmbunătățirea accesului la credite de investiții, prin intermediul asociațiilor de economii și împrumut din zonele rurale ale Moldovei.

3. Integrarea tinerilor din mediul rural pe piața locală a muncii.
4. Punerea în aplicare și dezvoltarea unui serviciu de îngrijire socio-medicală la domiciliu în zonele rurale din nordul Moldovei.
5. Mobilizarea comunităților rurale din partea de nord a țării pentru îmbunătățirea infrastructurii școlilor și grădinițelor.

Proiectul «Nursing comunitar»

Scopul proiectului: dezvoltarea serviciilor integrate de îngrijire socio-medicală la domiciliu, în localitățile din zona de Nord a Republicii Moldova, eligibile fiind următoarele raioane: Fălești, Singerei, Glodeni, Florești, Sooca, Rîșcani, Drochia, Rezina și Șoldănești.

Scopul acestor servicii este de a îmbunătăți calitatea vieții persoanelor vârstnice și de a preveni instituționalizarea acestora prin dezvoltarea serviciilor alternative.

AO «CASMED» a fost fondată la inițiativa unor ONG-uri locale, cu suportul Fundatiei Elvețiene HEKS. Decizia de înființare a centrului a fost condiționată de necesitatea soluționării problemelor legate de îmbunătățirea condițiilor de viață a persoanelor în etate și satisfacerea nevoilor acestora de asistență socială și medicală prin dezvoltarea serviciilor alternative.

Proiectul Nursing Comunitar are la baza experiența practică acumulată în urma derulării proiectului de asistență socio-medicală la domiciliu timp de 8 ani, din mai 2006.

Asociația Obștească «CASMED» implementează proiectul pe principii de parteneriat cu ONG-uri locale și APL-ri, care sunt responsabile de prestarea serviciilor sociale.

În cadrul modelului propus, autoritățile locale pun la dispoziție spațiul necesar organizării și desfășurării serviciilor sociale, contribuie la finanțarea consumului de energie electrică și termică a punctului de lucru, plata facturilor la apă curentă, co-finanțarea cu 40 la sută din valoarea costurilor serviciilor sociale.

Reprezentanții ONG și APL activează în baza deciziei consiliului local cu privire la co-finanțarea proiectului din partea comunității.

Tipuri de servicii prestate la domiciliu:

Asistență medicală și de îngrijire la domiciliu – intervenția medicului și al asistentului medical, evaluarea complexă a cazului, stabilirea diagnosticului medical (de medic) și diagnosticul de nursing (de nursă), elaborarea unui plan personalizat de intervenții individuale în funcție de problemele medicale identificate, îngrijire personalizată în funcție de nevoile fiecărui beneficiar, efectuarea tehnicilor medicale (la indicația medicului), monitorizarea și evaluarea în permanență a influenței diferitelor sisteme asupra calității îngrijirilor (autonomie, securitate, satisfacție personală).

Servicii medicale: Administrarea medicamentelor și tratamentelor injectabile; Monitorizarea parametrilor fiziologici; Îngrijirea plăgilor; Masaj, gimnastică; Profilaxia și îngrijirea escarelor de decubit; Instruirea beneficiarilor în autoîngrijire; Fizio-proceduri;

Servicii sociale – intervenția lucrătorului social, evaluarea cazului, stabilirea planului de intervenție sau spectrul de servicii sociale necesare, de comun acord cu beneficiarul, încheierea unui acord de prestare a serviciilor și de responsabilitate reciprocă.

Igienă corporală; Servicii de spălătorie; Ajutor la întreținerea locuinței (menaj, încălzirea locuinței, etc.); Ajutor în alimentație (pregătirea, administrarea hranei); Suport emoțional; Sprijin în rezolvarea problemelor administrative și comunale - sunt servicii ce intră în pachetul de servicii acordate beneficiarilor.

Acordarea serviciilor se va face la solicitarea verbală sau scrisă a pacientului/beneficiarului, a familiei, a medicului de familie, asistentului social, a instituțiilor socio-medice, sau a altor persoane. În urma solicitării se efectuează o evaluare de caz la domiciliul beneficiarului, unde se constată nevoia acordării îngrijirii și serviciile necesare.

În baza evaluării și a dorinței beneficiarului se stabilește pachetul de servicii care sunt acordate și, în baza acestor servicii se semnează un Contract de prestare de servicii cu beneficiarul. După semnarea contractului cu beneficiarul, se stabilește un plan săptămânal de îngrijire pentru fiecare beneficiar și se repartizează asistenta medicală (nursă) sau lucrătorul social.

Serviciile se acordă pe termen scurt: câteva săptămîni- 1-2 luni; pe termen lung: de la câteva luni – pînă la un an. În funcție de cât de dependent este bolnavul de cadrul medical/social, se stabilește numărul de zile pe care acesta din urmă îl va petrece acasă la pacient/beneficiar.

Serviciile se acordă prin intermediul personalului medical de specialitate și lucrători sociali, angajați cu contracte individuale de muncă.

AO CASMED angajează un asistent medical din localitate, responsabil de prestarea serviciilor medicale conform indicațiilor medicului de familie.

ONG-ul partener este responsabil de angajarea lucrătorilor sociali ce prestează servicii sociale.

Norma de beneficiari deserviti per persoana 15-20 beneficiari, în dependență de evaluarea gradului de dependență a beneficiarului, 6 vizite pe zi efectuate la domiciliu per angajat.

Categorii de beneficiari:

Persoane vîrstnice care au nevoie de servicii medicale și sociale.

Cazuri sociale – persoanele vîrstnice în fază terminală, dar și imobile, care nu au rude apropiate care să le îngrijească; cu venituri mici, incapacitate de autoservire și grad de dependență; persoane solitare, cu mobilitate redusă, familie restrînsă (numai soțul sau soția, sau rude îndepărtate) sau lipsa familiei.

Swiss Red Cross

Crucea Roșie din Elveția demonstrează o abordare deschisă

Viorel Gorceag,
reprezentant al Crucii Roșii Elvețiene în R. Moldova

Astăzi Republica Moldova se confruntă cu mai multe provocări caracteristice unei țări de tranziție: scăderea natalității și, ca rezultat, creșterea ponderii persoanelor în etate, agravată de migrația generațiilor tinere. Vârșnicii lăsați fără îngrijire este una din problemele

majore cu care se confruntă autoritățile. Indicatorii de sărăcie sunt cei mai înalți din regiune, fiind concentrați în special în rândurile copiilor și persoanelor în etate. Reformele din sistemul de sănătate a îmbunătățit esențial calitatea serviciilor medicale, însă accesul la servicii de calitate a celor mai vulnerabili este încă limitat. Există o discrepanță între necesitățile de asistență medicală a persoanelor în etate și serviciile prestate acestora la domiciliu.

În acest context, Crucea Roșie din Elveția în parteneriat cu CASMED și HelpAge International implementează un proiect cu durata de 3 ani, ce are ca scop atât asigurarea serviciilor de îngrijire la domiciliu a persoanelor vulnerabile, în special a vîrșnicilor, cât și educația de sănătate și promovarea modului sănătos de viață. Astfel, se vor desfășura campanii de informare cu suportul voluntarilor, cât și activități de prevenire a bolilor non-transmisibile pentru a trai o bătrînețe sănătoasă. Integrarea vîrșnicilor în societate are loc prin promovarea îmbătrînirii active și crearea grupurilor de susținere reciprocă în comunitate. Proiectul la fel presupune și asigurarea serviciilor sociale și de îngrijire medicală profesională la domiciliu, în contextul insuficienței personalului medical calificat în zonele rurale. Aceste activități au menirea nu doar să ofere persoanelor vulnerabile o viață mai lungă și mai sănătoasă, ci să sporească considerabil calitatea ei.

Peste 1600 de vîrșnici în opt comunități din raioanele Rezina și Șoldănești vor beneficia de asistență la domiciliu în cadrul acestui proiect. În aceste comunități se vor forma 8 grupuri de voluntari, în care cei peste 80 de membri vor oferi suport de la egal la egal beneficiarilor proiectului. Peste 750 de persoane vor beneficia de consultații medicale a specialiștilor la ei în comunitate. Cei mai nevoiași vor beneficia de ajutoare umanitare.

Aseste rezultate pot fi obținute numai cu suportul și contribuția autorităților locale care au demonstrat o abordare pragmatică și deschisă, oferind locuitorilor posibilitatea de a avea o viață mai sănătoasă, o viață mai plină și o viață mai lungă.

În Republica Moldova, Crucea Roșie din Elveția a acumulat experiență și cunoștințe substanțiale în implementarea programelor de îngrijire la domiciliu, cât și asistență de iarnă, prin asigurarea cu ajutoare umanitare în cadrul programului «Crăciun de două ori», începînd cu anul 2004.

Crucea Roșie din Elveția este cea mai veche organizație elvețiană umanitară privată, non-profit, ce implementează activități de interes public la solicitarea Guvernului Elvețian. Organizația a fost fondată în 1866 de către Generalul Dufour și consilierul federal Dubs. Actualmente, este unica Societate națională a Crucii Roșii recunoscută în Elveția, cu cartierul general situat în Berna, fiind totodată parte a unei rețele de 187 de societăți naționale din toată lumea, ca membru al Federației Internaționale a Crucii Roșii și Semilunii Roșii.

Scopul activităților Crucii Roșii din Elveția este protecția vieții, sănătății și demnității ființelor umane. Eforturi considerabile sunt îndreptate spre asigurarea accesului la serviciile medicale a păturilor vulnerabile. Acest lucru este realizat împreună cu autoritățile naționale din sănătate, autoritățile publice și organizațiile obștești. Astăzi organizația este ajutată de peste 50.000 voluntari în toată lumea.

Crucea Roșie din Elveția sprijină programe de sănătate în peste 26 de țări din Africa, America, Asia și Europa de Est, acestea fiind realizate prin consolidarea sistemelor de sănătate, folosind idei inovative de promovare a sănătății, de prevenire a bolilor, sporind accesul populației sărace și marginalizate la servicii, sporind capacitatea instituțiilor de sănătate publică și prin dezvoltarea programelor de educație în comunități și îngrijirea la domiciliu.

AO «CASMED»

str. Ștefan cel Mare 19 nr. 1, 2, mun. Bălți
telefon/fax: (231) 27674; mobil: 0695 60259
E-mail: camed.md@gmail.com
pagina web: www.camed.md